

Asia: VN/4507/2021

Lausuntopyyntö työryhmän luonnoksesta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaksi (MISU)

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ehdotettu maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toimenpidekokonaisuus tasapainoinen, vaikuttava ja toteuttamiskelpoinen?

St1 kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman luonnoksesta. Emme ota lausunrossamme kantaa yksittäisiin hiilen sidonnan toimenpiteisiin, vaan keskitymme niihin toimiin, joilla julkisen rahan ohella yksityistä rahaa saadaan nykyistä merkittävästi enemmän kanavoitua biologiseen hiilensidontaan tavalla, joka toisaalta on houkutteleva sekä hiilen sitoijille että sidonnan maksaville osapuolille ja toisaalta osaltaan varmistaa Suomen hiilinieluille asetettujen tavoitteiden toteutumista.

2. Toimeenpanon näkökulmasta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa hyväksyttävyyys ja oikeudenmukaisuus ovat tärkeitä. Arvioi niiden toteutumista suunnitelmassa.

Markkinapohjaiset hiilensidontaratkaisut tarvitsevat oikeudenmukaiset, selkeät ja tiukat pelisäännöt

Osana komission keväällä 2022 julkaisemaa kestäviä hiilenkiertoja koskevaa aloitetta komissio tulee loppuvuodesta 2022 antamaan ehdotuksen hiilensidonnan laskennasta ja sertifiointista. Komission on tarkoitus esittää lainsäädäntöehdotukseen perustuvaa sääntelykehystä hiilensidonnan sertifiointiksi vuoden 2030 jälkeiselle ajalle. Kehyksen on tarkoitus sisältää selkeä ja luotettava hiilensidonnan määritelmä, joka takaa myös ympäristöintegriteetin. Sertifiointikehikon kehittämisellä pyritään varmistamaan se, että tunnistetut ratkaisut todella poistavat hiiltä ilmakehästä kestävästi. Kuten nyt lausunnon kohteena olevassa luonnoksessa todetaan, tarvitaan luotettavaa tarkkailua, raportointia ja todentamista tämän varmistamiseksi sekä petosten ja virheiden riskien minimoimiseksi. Näin ollen sertifiointi tulisi toimimaan perustana markkinapohjaisille hiilensidontaratkaisuille.

3. Muuta huomioitavaa suunnitelmaluonnoksesta.

Suomen tavoitteena on saavuttaa hiilineutraalisuus vuoteen 2035 mennessä. Maankäyttösektorilla toteutettavien lisätoimien tavoiteltu vuosittainen nettovaikutus on vähintään 3 miljoonaa tonnia CO₂-ekvivalenttia vuoteen 2035 mennessä. Näiden toimien avulla Suomen kokonaishiilinielu vuonna 2035 olisi 21 miljoonaa tonnia CO₂-ekvivalenttia. Euroopan komissio julkaisi puolestaan heinäkuussa 2021 ehdotuksen maankäyttösektorin lainsäädännön (LULUCF) muuttamiseksi. Sen mukaan vuonna 2030 Suomen osuus Euroopan unionin (EU) yhteisestä nielutavoitteesta on -17,8 miljoonaa tonnia CO₂-ekvivalenttitonnia. Maankäyttösektorin lainsäädäntöehdotukseen sisältyy LULUCF- ja taakanjakosektorin välinen jousto, jolla maankäyttösektorin ollessa nettohiilinielu, voidaan poistumilla kompensoida taakanjakosektorin päästöjä enintään 0,45 miljoonaa tonnia CO₂-ekv. vuodessa 2021–2030 välisenä aikana. Suomen on tarkoitus hyödyntää tämä jousto täysimääräisesti.

Kuten Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman luonnoksen luvussa 8.4. todetaan, maankäyttösektoriin liittyy useita erityispiirteitä, jotka aiheuttavat erilaisia epävarmuuksia tavoitteiden toteutumisen suhteen. Näitä ovat mm. maankäyttösektoriin vaikuttavat luonnonprosessit sekä hakkuiden vuosittainen vaihtelu. Venäjän puun tuonnin katkeaminen vaikuttaa vähintään lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä kotimaan hakkuiden määrään ja sitä kautta myös metsien hiilivaraston kehitykseen.

Julkisen nielurahoituksen ohelle tarvitaan merkittävästi lisää yksityistä rahoitusta

Hiilinielujen edistämässä julkinen rahoitus on tällä hetkellä vallitseva käytäntö sekä metsä- että maatalouden osalta. Tätä puolta on käsitelty luonnoksessa varsin kattavasti. On selvää, että julkista rahoitusta toiminnan edistämiseen tarvitaan jatkossakin.

Yksityisrahoituksen eli käytännössä markkinapohjaisten hiilensidontaratkaisujen käsittely on ilmasto-ohjelman luonnoksessa jäänyt varsin vähäiseksi. Toimenpideohjelman kohdassa 7.7. esitetään hanke, jolla edistetään vapaaehtoisten hiilimarkkinoiden syntymistä maankäyttösektoriin ja maatalouteen kytkeytyvien kehittämishankkeiden ja pilottien avulla. Siinä on tavoitteena edistää hiilimarkkinoita koskevien pelisääntöjen kehittämistä ja pilotoida käytännön kokeiluhankkeiden kautta hiilimarkkinoiden soveltuvia menetelmiä ja ratkaisumalleja. Hankkeella tähdätään merkittävään päästöjen vähentämiseen ja nielujen kasvattamiseen.

St1 kannattaa hiilimarkkinoiden kehittämistä ja em. hanketta. Arvioiden mukaan hiilimarkkinoiden kasvunäkymät ovat varsin voimakkaat maailmanlaajuisesti. Hankkeen tavoitteena oleva merkittävä päästöjen väheneminen ja nielujen kasvattaminen edellyttää kuitenkin sitä, että tarjolla on riittävästi ostajien kannalta luotettavia hiilen sidonnan yksiköitä (kreditoita yms.). Samanaikaisesti tulee tarjontapuolella varmistaa se, että hiilensidonta on myös maan- ja metsänomistajille riittävän kiinnostava toimintamalli.

Kohdan 7.7. hankkeessa ei esitetä määrällistä tavoitetta nielujen lisäämiselle. Toisaalta Suomen on tarkoitus hyödyntää ESR-LULUCF-jousto täysimääräisesti eli vuositasolla 0,45 milj. CO₂ ekvivalenttonnia. Käytännössä kyse on siitä, että tällä helpotetaan taakanjakosektorilla yksityisten toimijoiden kustannustaakkaa. Näin ollen näkisimme perusteltuna, että luonteva tavoitetaso yksityisesti rahoitettavan maankäyttösektorin hiilensidontatoimille olisi mainittu joustomäärä vuositasolla 0,45 milj. CO₂ ekvivalenttonnia. Oikein suunniteltuna ja toteutettuna uskomme yksityisen rahoituksen merkittävän mukaantulon varmistavan osaltaan Suomen nielutavoitteen toteutumista. Jos hiilensidontan kreditin arvo olisi 50 euroa CO₂-tonnilta, olisi markkinan vuosittainen volyyymi liki 25 miljoonaa euroa.

Ottaen huomioon eri sektoreiden välillä vallitsevat kustannuserot ilmastotoimissa tulisi Suomen hiilineutraalisuustavoitteen edistämiseksi mahdollistaa nykyistä kustannustehokkaampi etenemistapa siten, että esimerkiksi liikenteen päästövähennyksien osalta osa velvoitteista voidaan toteuttaa hiilinieluja rahoittamalla. Tällä hetkellä tieliikenteessä käytössä olevin keinoin vältetyn CO₂-tonnin hintataso on 400–800 euroa.

EU:ssa on käynnissä LIFE-hanke, jonka tavoitteena on selvittää biologisen hiilensidontan markkinamekanismien ja hiilensidontatoimien toteutukseen liittyviä reunaehtoja, jotta kysyntää ja tarjontaa halutuille toimille voi syntyä markkinaehtoiseksi. St1 koordinoi tätä hanketta.

Hankkeen myötä saadun tutkimustiedon perusteella voi todeta, että erityisesti maataloilla tehtävä ns. hiiliviljely vaatii kasvaakseen isoon mittakaavaan kysynnän vahvistamista myös muutoin kuin vapaaehtoismarkkinaan perustuen.

Hankkeen aikana suoritettujen kyselyiden ja haastattelujen perusteella tiedetään, että viljelijöiden kouluttaminen ja tiedon jakaminen ovat tärkeässä asemassa tuotantopuolen riittävän laajuuden varmistamiseksi. Lisäksi viljelijöiden hallinnollisen taakan vähentämiseksi jonkinlaisten yhteispoolien perustaminen on järkevää.

Hankkeessa on selvitetty eri hiiliviljelymenetelmien kustannuksia ja järjestelmän aloitusvaiheessa kannustimia kannattaisi suunnata luotettavaan infrastuktuurin rakentamiseen (projektien validointi, monitorointi, raportointi, todentaminen, läpinäkyvä rekisteri ja yksiköiden mitätöinti).

Hulkkonen Ville
St1 Nordic Oy

